

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Нове та традиційне у дослідженнях
сучасних представників психологічних
та педагогічних наук»**

22–23 березня 2019 р.

ЧАСТИНА I

**Львів
2019**

УДК 159.9+37.01(063)

Н 72

Н 72 Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників психологічних та педагогічних наук: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 22–23 березня 2019 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. – Ч. 1. – 96 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників психологічних та педагогічних наук». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 159.9+37.01(063)

© Автори статей, 2019

© Львівська педагогічна спільнота, 2019

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

- Вавринів О. С.**
ЕМПАТІЯ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ
ДОПОМАГАЮЧИХ ПРОФЕСІЙ..... 6
- Ільїна Ю. Ю., Гнатюк Д. О.**
ПРОЯВИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ТА КОМУНІКАБЕЛЬНОСТІ В ПОВЕДІНЦІ ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ..... 9
- Коробка Я. А.**
ВПЛИВ ПЕРШОГО ВРАЖЕННЯ НА СПРИЙМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ
ПІД ЧАС СПІЛКУВАННЯ..... 12
- Нижник А. М., Затворнюк О. М.**
СУТНІСТЬ ЯВИЩА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЙОГО МІСЦЕ
У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ..... 15
- Кутоній К. П., Петрова О. Ю.**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ САМОТНОСТІ У РОБОТАХ
ЗАРУБІЖНИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ПСИХОЛОГІВ..... 19
- Удильова К. В., Салюк М. А.**
ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
СПРЯМОВАНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ В СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ..... 22
- Хруць О. В.**
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХОЛОГІЧНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ МУЗИКАНТІВ-ПРОФЕСІОНАЛІВ ТА АМАТОРІВ..... 25

НАПРЯМ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОСВІТІ (ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ІН.)

- Гирнович Х. В.**
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДСНС
У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ..... 31
- Дангренко А. П.**
ЦІЛІ ТА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В УМОВАХ ЗВО..... 34
- Варшавська І. В.**
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В ГАЛУЗІ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ НОВОЇ
ПАРАДИГМИ ФАХОВОЇ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ..... 37

Кочей Д. І. ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ НА ДОРОЗІ	41
Мищенко М. С., Вінярський В. В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ	43
Пророк Н. В. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ЗАДАЧІ: ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК	46
Скидан М. С. СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	50
Стефіна Н. В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНОГО СЛУХУ – ВАГОМОЇ СКЛАДОВОЇ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО АРТИСТА-ВОКАЛІСТА	54
Труш І. А. ГОТОВНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ДО РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ	56
Чекстере О. Ю. МОТИВИ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ СУЧАСНИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	60
Шостак І. І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСМИСЛЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ СТУДЕНТАМИ-МАЙБУТНІМИ ЕКОНОМІСТАМИ У ПРОЦЕСІ ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ	63
Яремко Р. Я. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ РЯТУВАЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	66
 НАПРЯМ 3. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ	
Кифорак Р. В. УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	70
 НАПРЯМ 4. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МІЖЕТНІЧНИХ І МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН	
Василенко О. М. ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬСЯ В ДИСТАНТНИХ СІМ'ЯХ	73

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Вавринів О. С.

викладач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна

ЕМПАТІЯ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ ДОПОМАГАЮЧИХ ПРОФЕСІЙ

Проблема необхідності підвищення ролі емпатії в особистісному розвитку давно є предметом наукових досліджень в психології. Це пов'язано з тим, що емпатія як психологічний феномен має суттєвий вплив на всю особистість в цілому, підвищує мотивацію і продуктивність діяльності та розширює уявлення про її ефективності.

Попри численні роботи, в яких розглядаються певні аспекти емпатії, у психології наразі немає комплексних досліджень, де емпатія розглядається як цілісна властивість особистості, в поєднанні її якісних (модальність) і змістовних показників (емпатична спрямованість), також практично відсутні дослідження емпатії як професійно важливої якості представників допомагаючи професій.

На основі теоретичного аналізу наукової літератури, можна стверджувати, що емпатія це багаторівневий, складний феномен який являє собою сукупність емоційних, когнітивних та поведінкових здібностей особистості.

Здатність до емпатії полягає у вмінні надати емоційну відповідь на переживання, думки та почуття об'єкта емпатії. Деякі науковці вважають, що емпатія – це емоційна здатність реагувати на сигнали, що передають емоційний досвід іншого. Інші визначають емпатію як поведінкову здібність, яка проявляється в допомагаючій, сприяючій та альтруїстичній поведінці у відповідь на переживання чи проблеми іншої людини. М. Гоффман розглядає емпатію як біологічно обумовлену схильність до альтруїстичної поведінки. У своїх працях він наголошує на тому, що шире співчуття (емпатія) породжує альтруїстичну мотивацію допомагаючої поведінки [2, с. 188].

Гуманізація відносин в суспільстві передбачає наявність уміння зрозуміти іншу людину, ввійти в її положення, а також здатності до співпереживання та

співчуття, що в свою чергу спонукає до допомоги. Саме здатність людини співпереживати іншим виступає як один з основних мотиваційних чинників вибору таких різновидів допомагаючих професій як рятувальник, лікар, психолог, педагог, соціальний працівник та ін..

Емпатію представників допомагаючи професій можна досліджувати за двома напрямками: емпатія, як фактор успішного здійснення професійної діяльності та емпатія, як мотиваційний фактор вибору професії.

Розглядаючи діяльність рятувальників можемо сказати, що успіх у виконанні службового обов'язку залежить не лише від знань, вмінь та навичок отриманих на університетських лавах. Оскільки рятувальники свідомо йдуть на ризик виконуючи свій професійний обов'язок, то важливими також будуть мотиваційний компонент, моральні, вольові та особистісні якості особистості.

Ефективне виконання професійних обов'язків працівником служби ДСНС потребує не лише оперування широкими й різнобічним професійними знаннями, вміннями та навичками, а й вимагає наявності певних психологічних якостей. Оскільки професійна діяльність рятувальників пов'язана зі значним психоемоційним навантаженням та ризиком для життя саме бажання допомогти людям у багатьох випадках переважає над страхом смерті, що дає можливість успішно виконувати професійне завдання. Саме емпатія, у формі допомагаючої поведінки буде мобілізувати та спонукати їх до здійснення аварійно-рятувальних дій, спрямованих на порятунок потерпілих.

Емпатія в медичній практиці є вкрай необхідною, неабияк впливає на успішність лікування та подальші сприятливі умови перебігу хвороби. Емпатія в практичній діяльності лікарів дозволяє ставити більш точні і ранні діагнози та уникати зайвих досліджень, що дозволяє досягти стійких результатів в процесі лікування. Виявлена Богачевою О., структура емпатії терапевтів вказує на високу роль емпатії в їх повсякденній практиці. Емпатія для терапевтів є невід'ємною якістю професійної компетентності, що допомагає передати пацієнту те, що його зрозуміли і готові допомогти. Також емпатія, як якість особистості лікаря, допоможе налаштувати емоційний зв'язок та сприятливу відкритий, довірливий атмосфері у спілкуванні між лікарем та його пацієнтом [1, с. 123].

Також важливу роль емпатія посідає в діяльності представників таких соціально-педагогічних професій психолог та педагог.

Так, емпатія психолога слугує універсальним «ключем» до душевних переживань особистості клієнта. Оскільки професійна діяльність психолога – практика вимагає від нього наявності не лише знань, вмінь та навичок, а й професійно важливих особистісних якостей. Наявність емпатії в структурі

особистості психолога допоможе в процесі взаємодії із клієнтом продемонструвати своє щире бажання допомогти клієнту у важкій життєвій ситуації. «Емпатійне слухання» в практиці психолога чи не найважливіше вміння. Оскільки здатність психолога до емпатійного слухання сприяє у створенні позитивного мікроклімату у роботі із клієнтом та у налагодженні рапорту.

Педагогічна діяльність вимагає від особистості педагога вміння орієнтуватися в несподіваних ситуаціях, моделювати варіанти можливих наслідків від поступків та дій оточуючих. Тут зростає роль інтуїтивного розуміння іншого; коли аналіз проходить без участі логіки, на основі несвідомих співставлень з минфулим досвідом. Емпатія для педагогів є однією з найважливіших професійних якостей і виступає одним із чинників успішності в їх професійній діяльності.

Загалом, розвиток професійної емпатії в процесі становлення особистості фахівця займає значне місце і виражається в оволодінні на професійному та особистісному рівнях здатністю до ефективної міжособистісної взаємодії з іншими людьми.

Таким чином, емпатійну дію доцільно розглядати як складну функціональну систему, в якій когнітивний та емоційний компоненти складають взаємозумовлену єдність, що опосередковує дію та формує допомагаючу поведінку. Також можна стверджувати, що саме емпатійність спонукає до вибору професії допомагаючого типу.

Список літератури:

1. Богачева О. Ю. Эмпатия как профессионально важное качество врача (на примере врачей терапевтов и врачей хирургов): автореф. дисс. канд. психол. наук / О.Ю. Богачева. Ярославль, 2014. 169 с.
2. Hoffman M.-L. Empathy and Moral Development: Implications for Caring and Justice. New York: New York University Press, 2002. 342 p.